

Rješenja za nadzor i smanjenje gubitaka u vodoopskrbi

Zagrel Rittmeyer d.o.o.

BRUGG
Rittmeyer

GUBITCI U VODOOPSKRBI – IZAZOV I RJEŠENJA

Gubitci vode predstavljaju jedan od najvećih izazova u vodoopskrbnim sustavima. Osim ekonomskih posljedica, otežavaju održivo upravljanje resursima i kvalitetnu uslugu korisnicima.

Zagrel Rittmeyer d.o.o. nudi cjelovita rješenja za nadzor i upravljanje gubicima, oslanjajući se na suvremene tehnologije poput:

- Kontinuiranog mjerena protoka i tlaka u vodoopskrbnoj mreži
- Akustičnog lociranja kvarova
- Upravljanja tlakom
- Analize podataka putem naprednih softverskih alata

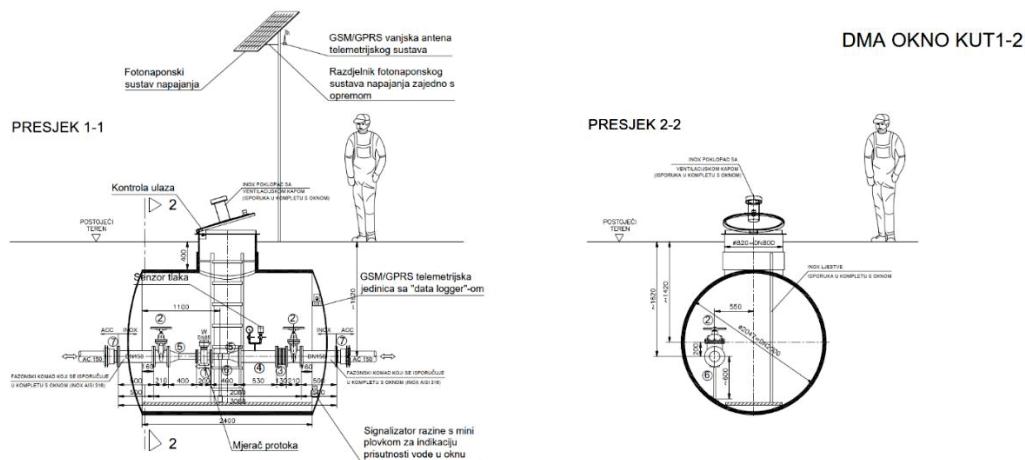
NADZOR NAD GUBITCIMA

Nadzor nad gubicima obavlja se putem praćenja podataka o tlaku i protoku na karakterističnim mjestima vodoopskrbne mreže, te centralnim prikupljanjem podataka (najčešće u Nadzorno upravljačkom sustavu), njihovom obradom, grafičkim i analitičkim prikazima i zaključcima bilo operativnog osoblja, bilo uz pomoć modela ili umjetne inteligencije.

Sustav za nadzor gubitaka omogućava:

- Pravovremeno otkrivanja i lociranje curenja
- Analizu noćnih protoka kao indikatora gubitaka
- Alarmiranje u slučaju odstupanja
- Detaljan uvid u stanje sustava putem geografskih mapa i grafikona podataka
- Iniciranje regulacijskih aktivnosti u vodoopskrbnom sustavu

No, prije bilo kakvih značajnijih aktivnosti na smanjenju gubitaka, potrebno je odrediti manje funkcione hidrauličke podsustave, odnosno odrediti DMA (District Metered Areas) zone, što se izvodi uz pomoć hidrauličkog modeliranja. Ovisno o karakteristikama ovih zona, određuju se mjesta za mjerjenje hidrauličkog protoka i tlaka na ulazima i izlazima zona. Ovdje se postavljaju kontrolno mjerni uređaji, koji kontinuirano šalju podatke u dispečerski centar, odnosno primaju naredbe za izvršne elemente (npr. regulacijske ventile). Ovisno o vrsti i količini podataka koji se prenose u/iz dispečerskog centra, projektira se jednostavnija (npr. IoT uređaj spojen na mjerila protoka i tlaka) ili složenija oprema kontrolno mjernog mjeseta (Slika DMA Okno). Kontrolno mjerni uređaji komuniciraju s dispečerskim centrom putem radio, GSM, LoRaWAN, Nb-IoT i drugih komunikacijskih kanala. Napajanje ovih uređaja osigurava se na različite načine; klasičnim priključkom na električnu mrežu, baterijom, turbinskim generatorom ili solarnim panelom postavljenim izvan okna.

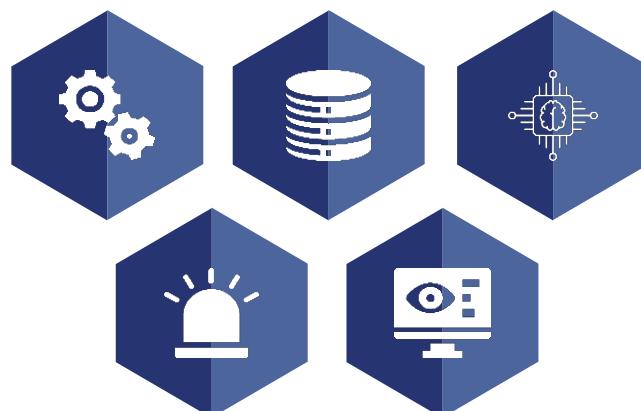

Primjeri – DMA okno

NADZORNO UPRAVLJAČKI SUSTAV U FUNKCIJI SMANJENJA GUBITAKA

Nadzorno-upravljački sustav (NUS) vodoopskrbnog sustava centralno je mjesto koje omogućuje prikupljanje i obradu podataka u stvarnom vremenu iz različitih objekata poput crpilišta, vodosprema i mjerno-regulacijskih čvorova. Sustav omogućuje slanje komandi uređajima (crpke, ventili) temeljem automatskih algoritama ili odluka operatera. U slučaju odstupanja od normalnog rada aktivira se alarm, a svi procesni podaci se arhiviraju u dispečerskom centru.

Povijesna baza podataka SCADA sustava bilježi sve informacije o ponašanju sustava, uključujući i podatke iz kontrolno mjernih mesta za nadzor i upravljanje gubitcima. Prikupljeni podaci se analiziraju i prikazuju kroz automatizirana izvješća, tablično ili grafički, pri čemu je operaterima posebno koristan grafički prikaz stanja DMA zona na geografskoj karti GIS sustava. U slučaju povezivanja SCADA sustava s hidrauličkim matematičkim modelom ili opremom umjetne inteligencije, moguće je nakon strojne analize ponašanja sustava inicirati određene korektivne funkcije, kao npr. otvaranje / zatvaranje regulacijskih ventila u kontrolnom mjernim mjestima ili sl.

ZAGREL RITTMAYER RJEŠENJA ZA SMANJENJE GUBITAKA U VODOOPSKRBI

Zagrel Rittmeyer d.o.o. nudi cijelovita rješenja za nadzor i upravljanje gubitcima u vodoopskrbi u svim navedenim kategorijama. Specijalizirani smo za projektiranje, izgradnju i održavanje nadzorno upravljačkih sustava s ključnim cjelinama:

- SCADA sustavi - GE iFix, ZSCADA, Rittmeyer RITOP (Siemens WINCC OA)
- Procesne jedinice (PLC) s komunikacijskim rješenjima (LTE, GPRS, LoRaWAN, Nb-IoT, dig. radio)
- Mjerna mjesta za kontrolu gubitaka opremljena IoT tehnologijom (telemetrijske jedinice Zagrel Z30, Zpulse)
- Mjerno regulacijska oprema s mogućnošću bus komunikacije prema procesnoj jedinici
- Programska rješenja za analizu i obradu podataka te automatsko izvješćivanje - Rittmeyer RICITY, Proficy Historian, Dream Report

Rješenja koja nudimo imaju mogućnost integracije s drugim informacijskim sustavima i aplikacijama poput GIS-a i aplikacija za matematičko modeliranje. Tijekom izgradnje NUS-a vodimo se najnovijom regulativom te sustave gradimo i održavamo u skladu s ISO27001 i IEC62443 normama za informacijsku i kibernetičku sigurnost.

RICITY

RICITY je WEB bazirana platforma koja objedinjuje sve potrebne funkcionalnosti za nadzor i upravljanje gubitcima; prihvata podataka iz različitih izvora (SCADA, IoT mjerna mjesta...), kreiranje DMA zona, mogućnost analize i obrade podataka, vizualizaciju u GIS sučelju, alarmiranje korisnika i izradu automatiziranih izvještaja.

Omogućuje pristup korisnicima putem bilo kojeg uređaja povezanog na Internet (računala, tableta i pametnih telefona) za veliki broj korisnika.

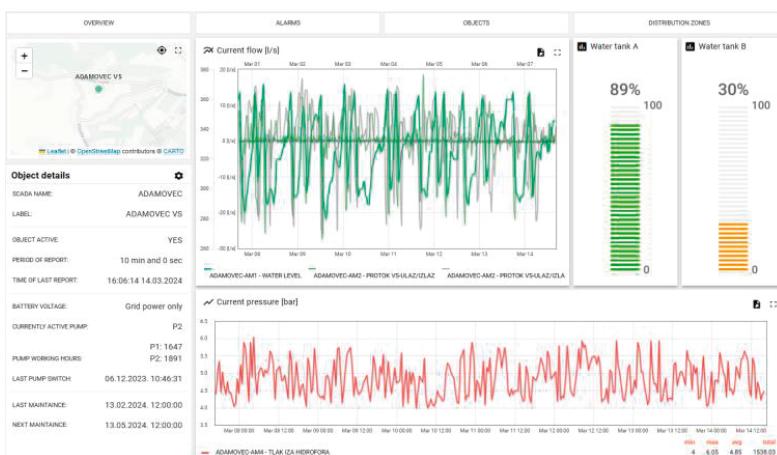
Glavni prikaz telemetrijskih podataka

- Jednostavni prikazi s ključnim podacima
  - Ukupno crpljena i isporučena voda
  - Aktivni/servis/neaktivni mjerači
  - Popis DMA zona i mjernih mjesta
- Interaktivna mapa za brzi pregled nad sustavom sa promjenom boja ovisno o definiranim kriterijima
- Grafikoni za najbitnije zone
- Aktivni alarmi sa opisima događaja
- Navigacijski gumbi za ostatak sustava (Alarni, objekti, zone, dinamički odabir mjerjenja)

Analiza podataka sa mjernih mjesta

- Usporedba trenutnih podataka s povijesnim podacima
- Automatska obnova grafikona prilikom novo prikupljenog podatka
- Trenutna prikazi podataka – minimumi, maksimumi i prosjek telemetrije u zadanom vremenskom periodu (korisnik samostalno definira)
- Jednostavno filtriranje podataka po raznim kriterijima (prikazi određenih grupa mjerjenja, npr. uređaja sa povиenim tlakom, itd.)
- Jednostavan izbor procesnih signala radi grafičkog povijesnog prikaza, te izbor vremenskog perioda grafičkog prikaza
- Istovremeni grafički prikaz većeg broja procesnih parametara

Asset management

- Detaljni nadzor nad imovinom u vidu sistematičnog bilježenja stanja opreme prema korisnički definiranim parametrima (npr. model mjerača, inventarski broj, proizvođač)
- Evidentiranje servisnih intervala i intervencija po individualnom objektu (nalog za rad, osoblje koje je obavljalo rad, relevantne slike, zapisnik, dokumentacija)
- Alarmiranje prema definiranim alarmnim ciklusima (npr. izmjena radno-rezervne crpke, servisni interval prema radnim satima)
- Kompatibilnost sa SCADA sustavom

DMA zone

- Objedinjavanje više mjernih mesta u jedan entitet
- Korisnički definirane formule jednostavne za samostalnu promjenu u svakom trenutku
- Interpolacija podataka za izračun vremenski neusklađenih uzorkovanja mjerjenja
- Alarmi na povećanje noćnog protoka, pada/povećanja tlaka, značajne promjene protoka
- Svakodnevna računica noćnog protoka
- Analiza ulaznih i izlaznih kumulativnih protoka
- Povezivanje u makro zone za nadzor većeg područja
- Automatski izračun svih formula tjedan dana unatrag za novo stvorenu zonu

Alarms				
	Created time	Originator	Type	Severity
☐	2022-11-11 09:43:08	DMA Dubec	Zona neaktivna zbog MMXX Dubec	Critical
☐	2022-11-10 09:36:55	DMA Dugave	Dnevnata razlika van granica	Major
☐	2022-11-10 09:37:14	DMA Slobotina	Tjedna razlika van granica	Indeterminate
☐	2022-11-10 09:51:02	DMA Sopot	Porast protoka suprotnog smjera	Minor
☐	2022-11-10 09:55:13	DMA Utrina - Trnavo	Razlika noćnog protoka van granica	Critical
☐	2022-11-10 10:08:30	DMA Zapruđe - Središće	Pad tlaka	Warning
☐	2022-11-10 12:43:08	Novi Zagreb zapad	Zona neaktivna zbog MM7Z Jadranski most 2	Critical

Dinamički odabir mjerena

- Usporedba bilo kojih mjerena sustava na istom grafikonu za olakšanu analizu
- Automatska kategorizacija prema mjernim jedinicama (odvojena skala za protok i tlak)
- Pohranjivanje odabranih mjerena pod korisnički odabranim nazivom za brži odabir

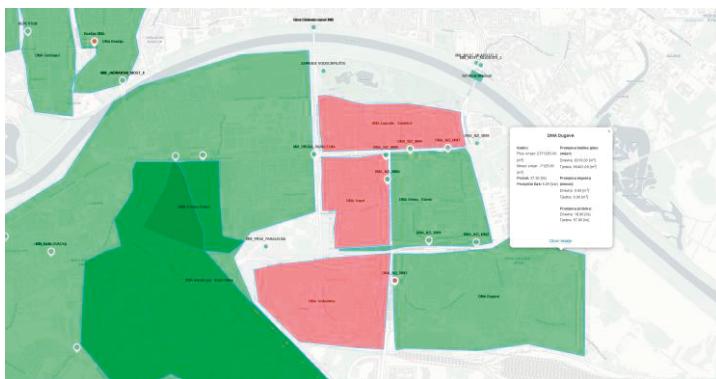
Alarmiranje

- Obavijesti po korisnički definiranim pravilima kroz:
  - Platformu
  - E-mail poruke
  - SMS
  - Telefonski poziv (virtualna tajnica)
- Jednostavno parametriranje (statično i dinamično) alarmnih događaja i procesnih vrijednosti kroz grafičko sučelje (npr. prekoračenje vrijednosti ili postotna razlika istog mjerena prošlog tjedna).
- Pouzdani svjetlosni alarni (višestruko kodirani: boja, oblik, tekst) koji ostaju aktivni do potvrde korisnika.
- Potpuna personalizacija alarma (za svakog pojedinog korisnika i po grupama/odjelima korisnika).

Pregled i analiza podataka

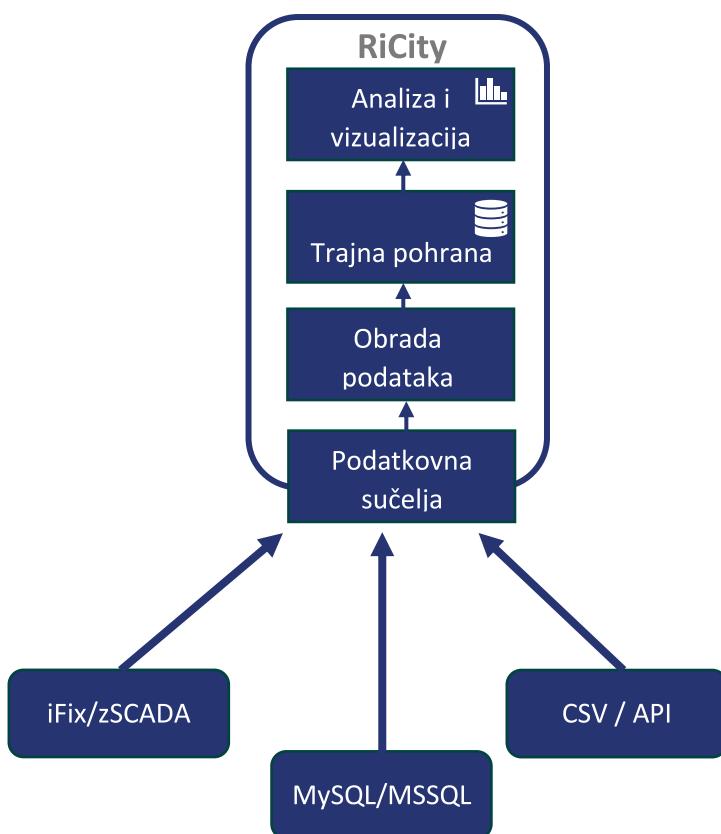
- Iznimno brzo generiranje grafikona sa stalnim automatskim osvježavanjem
- Laka izmjena vremenskih prozora (trenutni dan/tjedan, zadnjih 7/30 dana, od-do specifičnog datuma)
- Usporedba sadašnjih i povijesnih podataka istovremeno na jednom grafikonu
- Analogni, digitalni i simbolički prikaz prikupljenih podataka

Integrirani GIS sustav

- Jednostavni GIS sustav koji prikazuje:
  - lokacije objekata
  - opseg DMA zone
  - lokacije cjevovoda
- Samostalno stvaranje i crtanje opsega DMA zona
- Klikom na mjerno mjesto ili DMA zonu prikazuje osnovne detalje o istima (protok, tlak, kumulativ)
- Promjena boje objekta ili zone ovisno o alarmima

Prihvati, obrada i pohrana podataka

Povezivanje sa:

Povezivost

- SCADA sustavima → iFix, Historian, ZSCADA ili bilo koji drugi SCADA sustav kroz industrijske protokole
- Bazama podataka → MySQL, PostgreSQL, Oracle, Azure i drugima kroz standardne protokole
- Specifičnim sustavima kroz podatkovno sučelje (REST API) ili CSV/Excel export

Obrada podataka

- Dekodiranje specifičnih protokola (npr. Protobuf, The Things Stack, Google API) i modularnih poruka
- Razvrstavanje podataka na logične cjeline (mjerenje/objekt/zona) za lakši pregled
- Automatska analiza prikupljenih podataka u cilju prepoznavanja redundantnih i neispravnih podataka
- Automatsko pretvaranje mjernih jedinica (npr. m3/h u l/s)
- Specifične kalkulacije poput računice dnevnog kumulativa i uzimanja predznaka iz signalizacije

Arhiviranje podataka

- Automatsko arhiviranje u samostalnoj bazi
- Podaci se obrađuju kroz skup pravila koja se izrađuju za svaku individualnu potrebu
- Retencijska pravila nad podacima (automatsko uklanjanje starih ili nepotrebnih podataka)
- Automatska optimizacija baze podataka

Jednostavna izrada dashboard-a

- Mnogobrojni predlošci (mjerna mesta, vodospreme, crpilišta, precrpne stanice, reduksijska okna, itd.)
- Mogućnost kreiranja vlastitih nadzornih ploča (prikaz najznačajnijih parametara sustava)
- Mogućnost kreiranja vlastitih nadzornih ploča (prikaz najznačajnijih parametara sustava)
- Neograničeni broj povijesnih i trenutnih grafikona (svaki grafikon može biti modificiran i nadograđen po korisničkim željama)
- Automatsko osvježavanje grafikona bez korisničke interakcije po primitku novih podataka
- Mogućnost integriranog prikaza vanjskih stranica (npr. prognoza, GIS, kamere)

Analiza protoka izvještaj

Vrijeme izrade ↓ Naziv

Analiza protoka 5 dana
16.09.2024

Analiza protoka 5 dana
15.09.2024

Analiza protoka 5 dana
14.09.2024

Analiza protoka 5 dana
13.09.2024

Analiza protoka 5 dana
12.09.2024

Analiza protoka 5 dana
11.09.2024

Analiza protoka 5 dana
06.09.2024

RicCity <RicCity_reports@rittmeier.eu>
To: Jovović Mihalj
Cc: Analiza protoka 5 dana (9002...)
Vizualizacija je u prilogu.

BRUGG
Rittmeyer

Zagreb Rittmeyer d.o.o. • Li. Potavskog 29, Sesvete • HR-10360 • www.zagrel-rittmeier.com

Datum	14.07.2024	15.07.2024	16.07.2024	17.07.2024	18.07.2024
Mjesečno	Minimum	Minimum	Minimum	Minimum	Minimum
VS PERUN - IZLAZ VS GRABROVA	2.39	1.39	1.39	2.22	1.39
VS PERUN - ODLAZAK POKON	0.94	0.94	0.94	0.94	0.94
RE LOKVA-MOSKVA-PROTOK	2.28	1.99	1.98	4.8	3.37
VS MOSKVA-CE-ULAZ	0.48	0.29	0.19	0.17	0.29
VS MOSKVA-CE-OPISKRA	1.16	0.14	0.23	0.16	0.24
VS MOSKONIKA-GRAD-ULAZ OPISKRA	2.08	2.22	2.27	2.08	2.07
CS SV PETAR-ULAZ CE MEDVJE	0	0	0	0	0
VS BREGD - ODLAZAK MREZA	0.13	0.19	0.08	0.22	0.74
CJUVOVOD VS LOKVA-POKON	-11.96	-9.34	-9.72	-0.76	-11.52
CJUVOVOD VS LOKVA-POKON	-15.65	-3.38	-6.46	-18.28	-15.61
CJUVOVOD VS POKON - PV SEJENCE-ULAZ POKON	-7.97	-7.97	-7.98	-8.02	-7.96
CJUVOVOD VS POKON - PV SEJENCE-ULAZ REDINA	-8.47	-9.69	-9.75	-11.53	-10.36
CJUVOVOD PV SEJENCE - RS POKON	-8.21	-7.99	-21.46	-7.38	-19.67
CJUVOVOD PV SEJENCE - RS POKON	-27.68	-29.83	-68	-45.97	-47.78
VS ANTIC - ODLAZAK BUDOVNA	0.56	0.65	0.65	0.56	0.56
VS ANTIC - ODLAZAK TRANSPORTNI CJUVOVOD	3.91	2.9	3.88	3.84	3.88
VS ANTIC - ODLAZOK TRANSPORTNI CJUVOVOD	0.93	1.01	0.93	1.04	1.04
VS TILJEVOD - ODLAZAK OPISKRA TILJEVODA	1.79	2.36	1.88	1.75	2
CJUVOVOD VS TUNEL LOKVA - VCS BUDOVNA	-36.13	-21.55	-29.75	-31.81	-38.25
VCS BUDOVNA - ODLAZ ZAHAR	2.24	1.79	1.79	2	1.8
VCS LOKVA - ODLAZ ZAHAR	6.19	6.37	6.49	7.26	6.86
MNHKA - SNAJERIĆ	2.17	2.17	1.11	1.86	1
VCS LOKVA - OLAZ LOKVA 2 (IN 116)	2.47	2.72	2.68	2.47	2.29
CJUVOVOD VCS LOKVA - VCS OPATUA 2	0	0	0	0	0

Datum izvještaja: 16.09.2024 Stranica 1/73

Automatsko izvješćivanje

- Rješenje za periodičko izvješćivanje
- Dostavljanje na korisnički email ili preuzimanje iz arhive izvješća unutar aplikacije
- Dostupno u PDF (dashboard), CSV ili XLSX formatu
- Mogućnost izrade posebnih grafikona za potrebe izvješća (npr. specifični objekti, dodatak min/avg/max)
- Dostupno za pregledavanje unutar internetskog preglednika ili PDF čitača
- U potpunosti prilagodljivo korisničkim željama (logotip, boje, izgled tablice, raspored stranica)
- Raspon vremenskog perioda po želji korisnika (npr. dan, tjedan, mjesec, godina)
- Mogućnosti izrade više različitih izvještaja (npr. analiza protoka, kemija, efikasnost crpilišta, itd.)

Mnogobrojne dobrobiti korisnika RICITY sustava

- Jednostavna uspostava sustava
- Prilagodba RICITY platforme prema individualnim situacijama i naknadnim izmjenama / dopunama podataka procesnog sustava
- Mogućnost otkupa licencnog prava ili iznajmljivanja prava korištenja procesne opreme
- Osigurano školovanje korisnika i korisnička podrška
- Nadogradnja programske opreme prema specifičnim zahtjevima pojedinih korisnika
- Daljinsko održavanje i podrška

Zagrel Rittmeyer d.o.o.

Ljudevita Posavskog 29

10360 Sesvete

OIB: 001008376

tel: 01 4550 817

email: zagrel@zagrel-rittmeier.com

web: www.zagrel-rittmeier.com